

Monumentenwacht Gelderland

Praktische informatie voor abonnees

Juli 2011

Woord vooraf

Met uw aanmelding als abonnee van de Stichting Monumentenwacht Gelderland, hebt u gekozen voor een verantwoorde en duurzame instandhouding van uw monument. Wij zullen u met raad en daad bijstaan om uw waardevolle bezit in goede conditie te brengen én te houden.

Onze doelstelling is het bevorderen van een verantwoorde instandhouding van wettelijk beschermde monumenten. Om dit te bereiken stimuleren wij de uitvoering van regelmatig en doeltreffend onderhoud van de aangemelde objecten. De achterliggende gedachte is dat dure restauraties voor lange tijd worden uitgesteld. Bovendien wordt historisch materiaal behouden en staan de bouwwerken er structureel beter bij.

Om ons doel te bereiken inspecteren we periodiek alle aangemelde objecten op onderhoudstoestand. Waar dat veilig kan, voeren we ook noodreparaties uit om vervolgschade te voorkomen. Onze bevindingen en adviezen leggen we vast in een overzichtelijke rapportage. Het rapport, dat overigens landelijk is ontwikkeld, is een uitstekend hulpmiddel om onderhoudswerkzaamheden efficiënt te kunnen plannen.

De Provincie Gelderland onderschrijft onze doelstelling en werkwijze en ondersteunt onze stichting sinds jaar en dag. Hierdoor kunnen wij onze inspectietarieven relatief laag houden. Daarnaast vormt de Provincie, temidden van vele andere instanties, een belangrijke partner bij talloze activiteiten en initiatieven in het werkveld van de cultuurhistorie.

In deze brochure vindt u beknopte informatie over de Monumentenwacht Gelderland en over diverse landelijke, provinciale en gemeentelijke (subsidie)regelingen. Ook is er een overzicht opgenomen van instanties en personen waar u terecht kunt voor informatie. Bellen met of mailen naar Monumentenwacht mag natuurlijk ook altijd.

Wij zijn u graag van dienst!

Namens het bestuur van de
Stichting Monumentenwacht Gelderland,

Met vriendelijke groet,

E.J.E. van der Grijp
directeur

Inhoud

Algemene informatie

De rapportage

Eisen aan veiligheid

Monumentenzorg binnen en buiten Gelderland

Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten (Brim)

Overige subsidies

Tips voor subsidieaanvragen

Nuttige adressen

Algemene informatie

Een abonnement bij Monumentenwacht Gelderland houdt in dat u kunt beschikken over specialistische kennis en adviezen voor de instandhouding van uw monument. Ook helpen we u graag op weg in het woud van tegemoetkomingsregelingen of met de planning van werkzaamheden. Maar de basis voor onze gezamenlijke zorg voor uw monument wordt gevormd door de regelmatige - en zeer zorgvuldige - inspectie van het bouwwerk.

Inspectie en advies

De meeste objecten uit ons bestand, zoals woonhuizen, boerderijen en bouwwerken van een vergelijkbare of kleinere omvang, inspecteren wij eens per twee jaar. Grote, onderhoudsgevoelige en niet-bewoonde objecten bezoeken wij in het algemeen jaarlijks. De datum voor de inspectie wordt in (telefonisch) overleg met de klant bepaald. Als dat mogelijk en wenselijk is, wisselen we zowel voor als na de inspectie de wederzijdse vragen en bevindingen uit in een persoonlijk gesprek. Na ca. 2 weken na de inspectie ontvangt u het uitgewerkte inspectierapport per post. Naast een overzicht van de onderhoudstoestand bevat het rapport ook adviezen voor te treffen maatregelen. Als u zo snel mogelijk wilt beschikken over het rapport, kunt u dit aan de monumentenwachters kenbaar maken. Het rapport wordt dan met voorrang opgesteld en toegezonden. De Monumentenwacht Gelderland werkt met vaste teams in 8 rayons in Gelderland.

Servicedesk

Natuurlijk is het mogelijk dat u - bijvoorbeeld in verband met het inspectierapport, technische problemen of (subsidie)regelingen - met vragen zit. Als abonnee kunt u ons dan tijdens de kantooruren bellen voor advies. Vaak zullen we uw vragen direct kunnen beantwoorden. Waar dat niet lukt, verwijzen we u door naar de juiste instantie.

Met vragen over administratieve zaken, zoals inspectienota's en abonnementsgelden, kunt u natuurlijk ook bij ons terecht. Het is handig als u bij telefoongesprekken en bij correspondentie steeds het objectnummer aangeeft. U vindt dit op de voorzijde van het inspectierapport. Het nummer van onze telefonische servicedesk is 026-3391707. E-mailberichten kunt u sturen naar info@monumentenwacht-gld.nl. Ons postadres is: Postbus 13, 6865 ZG, Doorwerth.

Informatiebladen

Monumentenwacht Gelderland beschikt over diverse informatiebladen over (bouw)technische onderwerpen. Losse exemplaren hiervan worden kosteloos bij het inspectierapport gevoegd als zij betrekking hebben op geconstateerde gebreken. Tegen een vergoeding wordt u een complete set van infobladen toegezonden. U kunt de bladen echter ook raadplegen op en downloaden vanaf onze website www.monumentenwacht-gld.nl. Op deze site vindt u uiteraard nog veel meer nuttige en interessante informatie over onze organisatie en over monumentenonderhoud.

Meld onderhouds- en restauratieplannen!

Als voor uw monument een (meerjaren)onderhoudsplan is of wordt opgesteld, of als u voornemens bent groot onderhoud of restauratiewerkzaamheden uit te (laten) voeren, dan willen onze monumentenwachters dat graag tijdig weten. Bij de inspectie kunnen zij daar dan rekening mee houden. Overigens kunnen eigenaren en beheerders van zogeheten onrendabele monumenten een (meerjaren)onderhoudsplan laten opstellen door Monumentenwacht Gelderland. Dit gebeurt dan in de vorm van een aanvullende dienst. Neem voor de mogelijkheden contact op met onze servicedesk.

Federatie Monumentenwacht Nederland

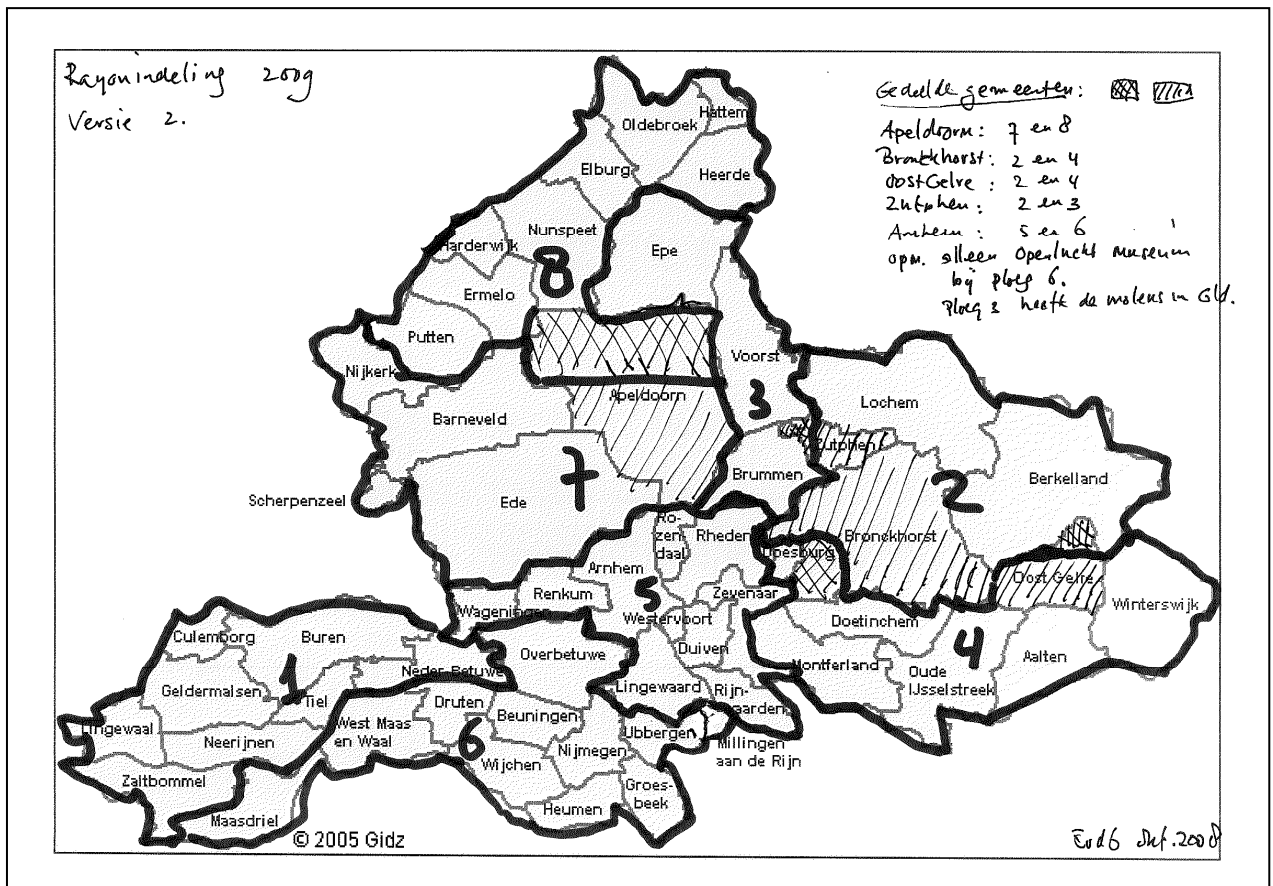
Monumentenwacht Gelderland is aangesloten bij de Federatie Monumentenwacht Nederland. Deze overkoepelende organisatie ondersteunt de Nederlandse monumentenwachten op gebieden van algemeen belang, zoals kwaliteitszorg, automatisering, databeheer, opleidingen en arbeidsomstandigheden (arbo). Daarnaast is de Federatie gespreks- en onderhandelingspartner voor landelijke opdrachtgevers en instellingen.

Scholing

Monumentenwacht Nederland zijn goed geschoolde, allround vakmensen op het gebied van bouwtechnisch onderhoud, en gespecialiseerd in historische materialen en constructies. Hun kennis en vaardigheden worden regelmatig opgefrist en uitgebreid via een omvangrijk scholingsprogramma, dat is ontwikkeld door de Federatie Monumentenwacht Nederland. Hierin wordt, behalve aan bouwtechnische onderwerpen, ook aandacht geschonken aan bijvoorbeeld de rapportagemethodiek, veilig werken en de daarvoor vereiste voorzieningen.

Afmelding

Als u uw abonnement bij Monumentenwacht Gelderland wilt beëindigen, dient u ons hiervan voor het einde van het kalenderjaar *schriftelijk* op de hoogte te brengen. U krijgt altijd een bevestiging van de afmelding.

De rapportage

Monumentenwacht inspecteert regelmatig de onderhoudstoestand van de aangesloten objecten. Als er gebreken worden geconstateerd, wordt zo mogelijk de oorzaak hiervan achterhaald. Vaak worden direct kleine onderhoudswerkzaamheden verricht. Daarnaast stelt Monumentenwacht adviezen op voor uit te voeren onderhoud, waarbij ook de gewenste termijn en volgorde worden aangegeven. Monumentenwacht verricht echter geen destructief onderzoek (waarbij materiaal wordt beschadigd) en voert geen graafwerkzaamheden uit.

Systematische beschrijving

Om alle objectgegevens, bevindingen en adviezen overzichtelijk te kunnen weergeven, is op landelijk niveau een uniforme rapportagesystematiek ontwikkeld. Hiermee kan de onderhoudstoestand van een object volledig worden beschreven. Het systeem werkt met drie kolommen. In de eerste kolom worden de diverse bouwdelen aangeduid; bijvoorbeeld fundering, zuidgevel of westelijk dakvlak. In de tweede kolom wordt aan het betreffende bouwdeel een kwalificatie toegekend: goed, redelijk, matig of slecht. De derde kolom dient om eventueel een toelichting te geven. Daarin kan bijvoorbeeld worden ingegaan op oorzaken en oplossingen.

1.7 Glas -/schilderwerk

1.7.1 Beglazing

- vensterglas

- stopverfzomen algemeen

	G			
		R		<p>Op de noordoosthoek is de kapotte ruit naar behoren vernieuwd.</p> <p>In de afgelopen periode zijn de stopverfzomen gedeeltelijk vernieuwd. Overige delen zijn plaatselijk wat losgekrompen van het glas en komt er wat lichte scheurvorming aan voor. Hieraan dient bij de komende onderhoudsbeurt de nodige aandacht te worden besteed, waarbij met name de liggende aansluitnaden goed dichtgezet dienen te worden. Dit om verdere oproesten van de ramen en vervolgschade te voorkomen.</p>

Onderhoudsplanning

Alle objectgegevens en de belangrijkste adviezen worden weergegeven op het voorblad van het inspectierapport. Ook wordt er een overzicht gegeven van onderhoudswerkzaamheden die prioriteit hebben. Dit overzicht is een opsomming van noodzakelijk onderhoud met een globale tijdsplanning. Het laat zich lezen als een eerste aanzet voor een meerjarenonderhoudsplan (mjop). Aan de rapportage worden soms foto's toegevoegd en eventueel plattegronden. Indien van toepassing, worden ook technische informatiebladen bijgesloten.

Inspectie op afstand

Volgens de wet mogen monumentenwachters hun inspectiewerk alleen uitvoeren op plaatsen die veilig bereikbaar zijn en geen grote risico's opleveren. Waar dit niet mogelijk is, zal de toestand van bouwdelen op afstand worden beoordeeld; bijvoorbeeld vanaf de ladder of met een kijker vanaf de grond. In de rapportage wordt dit dan vermeld, eventueel met adviezen voor voorzieningen die inspectie ter plaatse wél mogelijk maken.

Kwaliteitsclausule

De rapportage van Monumentenwacht geeft een accuraat en onafhankelijk beeld van de onderhoudsstaat van het object. Oorzaken van bouwkundige gebreken worden aangegeven voorzover zij tijdens het normale inspectiewerk te achterhalen zijn; dat wil zeggen binnen afzienbare tijd en zonder destructief onderzoek. Bij sommige (gecompliceerde) schadebeelden kan worden geadviseerd om uitgebreider en diepgaander (bijvoorbeeld destructief) onderzoek te laten uitvoeren naar de achterliggende oorzaken.

Vergunningsplichtige werkzaamheden

Aan een erkend monument mag je niet zomaar van alles veranderen. Het kan dan ook gebeuren dat Monumentenwacht bepaalde werkzaamheden of ingrepen adviseert die *vergunningplichtig* zijn. Enkele voorbeelden hiervan zijn het aanbrengen van een goot, het gebruik van een andere soort dakpan of het weghalen of wijzigen van een balkon. Als een ingreep (mogelijk) vergunningsplichtig is, zal Monumentenwacht dat zoveel mogelijk aangeven. De eigenaar moet echter de vereiste vergunning aanvragen. *Het is dus niet zo dat men automatisch toestemming heeft 'omdat de Monumentenwacht het adviseert'.*

Eisen aan veiligheid

Het Burgerlijk Wetboek en de Arbowet verplichten Monumentenwacht te zorgen voor een verantwoord arbeidsomstandighedenbeleid. Monumentenwacht geeft hier onder meer gevolg aan door de wachters te voorzien van de juiste kennis, goede gereedschappen, geschikte kleding en persoonlijke beschermingsmiddelen. De regelgeving bepaalt echter dat ook onze opdrachtgevers moeten bijdragen aan veilige en verantwoorde arbeidsomstandigheden. Daarom is het van groot belang dat u als abonnee onze adviezen over bereikbaarheid en toegankelijkheid ter harte neemt. Vaak gaat het hierbij om het aanbrengen van ladderhaken, klimhaken, dakluiken of leuningwerk bij trappen en in dakkappen. De adviezen treft u aan in rubriek 4.2 van het inspectierapport. Op onze website www.monumentenwacht-gld.nl kunt u een infoblad raadplegen over het aanbrengen van diverse veiligheidsvoorzieningen.

Arbobesluit

Omdat veel inspecties worden uitgevoerd bij een hoogteverschil van meer dan 2,5 meter, is er sprake van *werken op hoogte*. Verder zijn het *laddergebruik* en de *fysieke belasting* van belang in het kader van veilig en gezond werken. De algemene verplichting uit het Arbobesluit wordt voor een aantal situaties concreet uitgewerkt in beleidsregel 3.16 over het voorkomen van valgevaar.

Om uitvoering te geven aan de regelgeving, maakt Monumentenwacht van elk bouwwerk een zogeheten objectgerichte risico-inventarisatie en -evaluatie (ORIE). Hierin worden alle eventuele knelpunten op veiligheidsgebied geïnterpreteerd. Uit de inventarisatie volgen adviezen voor het verbeteren van bereikbaarheid en toegankelijkheid.

In dit verband willen we benadrukken dat als u als opdrachtgever de noodzakelijke voorzieningen niet aanbrengt, wij genoodzaakt kunnen zijn om delen van het gebouw alleen visueel en op afstand te inspecteren. We kunnen dan niet zo zorgvuldig te werk gaan als we eigenlijk zouden willen en het uitvoeren van (nood)reparaties is ook vrijwel onmogelijk.

Informatieblad

Op de website www.cultureelerfgoed.nl kunt u onder knop Publicaties het informatieblad *Veilig werken in en op monumenten* raadplegen en desgewenst downloaden. Dit infoblad geeft in kort bestek een duidelijk beeld van de belangrijkste wettelijke bepalingen, aandachtsgebieden en oplossingen. Maar let op: het document bevat ook een fout. Er wordt vermeld dat veiligheidsvoorzieningen aan rijksmonumenten fiscaal aftrekbaar zijn. Dit is niet juist. Helaas staat u als monumenteigenaar voor de kosten van veiligheidsvoorzieningen. De enige uitzondering betreft een speciale groep monumenten die volgens de nieuwe instandhoudingsregeling - het Brim, verderop in deze brochure nader toegelicht - voor subsidie in aanmerking komen. Het gaat daarbij vooral om kerken, kastelen en grote complexen. Bij deze monumenten kunnen de genoemde voorzieningen meestal worden meegenomen in de zogeheten subsidiabele kosten.)

Monumentenzorg binnen en buiten Gelderland

Als eigenaar of beheerder van een monument kunt u te maken krijgen met diverse instanties op het gebied van de monumentenzorg en de cultuurhistorie. In het volgende overzicht noemen we enkele belangrijke spelers op gemeentelijk, provinciaal en rijksniveau. Nadere gegevens zoals contactpersonen en telefoonnummers vindt u achterin deze brochure.

Gemeente

De gemeente is het eerste loket als u plannen hebt. Voor bepaalde wijzigingen moet de gemeente vergunning verlenen. De wijze van organisatie is per gemeente verschillend. In kleine gemeenten heeft vaak een medewerker bouw- en woningtoezicht de monumentenzorg onder zijn hoede. Grote gemeenten hebben doorgaans een afdeling Monumentenzorg met gespecialiseerde medewerkers.

Provincie Gelderland

De provincie Gelderland is zeer actief op het gebied van de cultuurhistorie. In het meerjarenwerkprogramma Belvoir 3 heeft zij doelen gesteld voor talrijke cultuurhistorische projecten volgens een gebiedsgerichte aanpak. Daarnaast is zij initiatiefnemer van het Samenwerkingsverband Cultuurhistorie. Een uitwerking hiervan is het Bouwplanoverleg. Daarin werken diverse deskundige partijen samen om integraal te adviseren over bouwplannen voor rijksmonumenten in Gelderland. Op het spreekuur van het Bouwplanoverleg kunt u terecht voor vooroverleg. Vroegtijdige afstemming kan veel latere problemen en oponthoud voorkomen. De belangrijkste partners in het Bouwplanoverleg zijn de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), de Provincie Gelderland, Monumentenwacht Gelderland en het Gelders Genootschap; laatstgenoemde instantie is het loket voor het Bouwplanoverleg.

Rijksdienst

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)- behorend tot het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap - voert diverse wettelijke taken uit en is tevens het nationale kennisinstituut op het gebied van de monumentenzorg. Het (bouwkundige) werk in de provincies is ondergebracht bij zogeheten regioservices. De provincie Gelderland valt onder de regio Noord/Oost. De gegevens van de bouwkundige consultants vindt u achter in deze brochure.

Nationaal Restauratiefonds

Een belangrijke partij bij de uitvoering van financiële regelingen is het Nationaal Restauratiefonds. Deze organisatie, een particuliere stichting met als doel instandhouding van beschermenswaardige panden, betaalt onder meer alle rijkssubsidies voor de instandhouding van monumenten uit. Daarnaast verstrekt het Fonds laagrentende leningen, o.a. de Restauratiefondshypotheek, de Kerken Nevenfunctielening en de Cultuurfonds-hypotheek. Daarbij biedt ze tevens de mogelijkheid om desgewenst aanvullende financieringsregelingen af te sluiten. Hierdoor heeft een monumenteigenaar bij restauraties maar met één loket voor de financiën te maken.

Belastingdienst Bureau Monumentenpanden

Het Ministerie van Financiën heeft een inspecteur der directe belastingen aangewezen die voor het hele land bindende uitspraken doet over de fiscale aftrekmogelijkheden voor rijksmonumenten. Er zijn aftrekmogelijkheden op het gebied van onderhoudskosten, lasten en afschrijvingen. De drempel ligt op 0,80% van de WOZ-waarde (waarde 2011).

www.monumenten.nl

Op de website www.monumenten.nl kunnen eigenaren en beheerders van monumenten allerlei informatie vinden over monumentenzorg, cultuurhistorie, restauratie en onderhoud. Daarnaast biedt de site onder meer nieuws, een uitgebreid adressenbestand, links naar vele organisaties op cultuurhistorisch gebied en de mogelijkheid om vragen te stellen aan deskundigen.

Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten

Vanouds bestaan er diverse financiële regelingen om het behoud van monumenten te stimuleren. Hoewel elk daarvan met de beste bedoelingen is ontworpen, is een veelgehoorde klacht dat het geheel van voorzieningen nogal onoverzichtelijk is. Dit is voor een belangrijk deel te verklaren uit het feit dat er diverse categorieën monumenten worden onderscheiden, waarvoor diverse instanties vervolgens verschillende regelingen hebben ontworpen. In deze en de volgende twee paragrafen staan we stil bij de bekendste en belangrijkste financiële tegemoetkomingsregelingen. Aan dit overzicht kunnen overigens geen rechten worden ontleend; voor de exacte voorwaarden van de diverse regelingen wordt verwezen naar de desbetreffende uitvoerende instanties.

Brom + Brm = Brim

Wat betreft de rijksmonumenten is de situatie vanaf 2006 wat inzichtelijker geworden dan voorheen. Het *Besluit rijkssubsidiëring restauratie monumenten* (Brm) en het *Besluit rijkssubsidiëring onderhoud monumenten* (Brom) zijn namelijk 'in elkaar geschoven' tot een nieuw *Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten* (Brim).

De voornaamste doelen van het Brim zijn het stimuleren van planmatige instandhouding (in plaats van restauratie) en het vereenvoudigen en versnellen van de toewijzingsprocedure. Daarnaast wordt het werkingsgebied uitgebreid, onder meer met onderhoudswerk in het interieur, en zal de rijksoverheid de kosten beter kunnen beheersen.

Twee hoofdgroepen

Het Brim maakt onderscheid in twee hoofdgroepen rijksmonumenten. Enerzijds zijn dat de woonhuizen. Deze categorie kan geen aanspraak maken op rijkssubsidie. Eigenaren kunnen voor de instandhouding van deze objecten een laagrentende lening afsluiten bij het Nationaal Restauratiefonds, de zgn. Restauratiefonds-hypotheek. Verder zijn er de 'andere' categorieën rijksmonumenten zoals kerken, kastelen, molens, boerderijen, openbare gebouwen etc.. Voor deze groep bestaat de ondersteuning uit een rijkssubsidieregeling. Sinds 2011 hebben de eigenaren van deze 'andere' monumenten ook een keuzemogelijkheid: subsidie of lening.

NB Daarnaast kunnen eigenaren van rijksmonumenten veelal de onderhoudskosten fiscaal verrekenen (pag. 10,12).

Woonhuizen

In de huidige Brim 2011 is de definitie van een woonhuis aangescherpt. Wat is een woonhuis?

- een pand, oorspronkelijk (deels) vervaardigd als woonhuis (alleen wonen of wonen in combinatie met horeca, kantoor, pakhuis, werken, winkel; de verhouding woon/andere functie is niet relevant)

- andere monumenten, die vandaag de dag ook een woonfunctie hebben: huidig gebruik > 50% woonhuis

- er is een aantal uitzonderingen, te weten: musea, kerkgebouwen, kastelen, paleizen, hoofdhuys van buitenplaatsen, landhuizen, gebouwen van liefdadigheid, molens/gemalen, agrarische gebouwen en watertorens

In de Brim 2011 kunnen eigenaren voor de instandhouding een laagrentende lening afsluiten. Deze staat bekend als de Restauratiefonds-hypotheek. De rente hiervan ligt vijf procent onder de marktrente voor eerste hypotheek, met een minimum van 1,5 procent. De laagrentende lening wordt verstrekt met als zekerheid het recht van hypotheek op het pand.

De hoogte van het te lenen bedrag bedraagt maximaal 70 procent van de fiscaal vastgestelde onderhoudskosten. Deze laatste worden bepaald door het Bureau Monumentenpanden van de Belastingdienst Utrecht-Gooi, kantoor Amersfoort. De formele omschrijving van fiscaal aftrekbaar onderhoud luidt: uitgaven welke dienen om een gebouw, zoals dit bij stichting of latere verandering bestond, in bruikbare staat te houden en aldus voor achteruitgang te behoeden. Meer concreet betekent het dat onderhoud wordt aangemerkt als de vervanging van onderdelen en voorzieningen aan de eigen woning die door slijtage niet meer normaal functioneren of niet meer bruikbaar zijn. Ook herstel als gevolg van storm- en waterschade en aantastingen door houtparasieten valt hieronder.

Een belangrijk uitgangspunt is dat de staat zoals die was, bepalend is. Wat er niet was, kan immers niet onderhouden worden. Het herstel van een half vergaan dak is aftrekbaar, het aanbrengen van een nieuwe dakkapel niet. Als de aard of inrichting van vertrekken verandert, zijn alleen de kosten aftrekbaar die ook gemaakt zouden worden indien de wijziging niet plaatsvond (aangeduid als de fictieve kosten).

Eigenaren die om een of andere reden geen recht hebben op belastingaftrek van de onderhoudskosten, zoals stichtingen kunnen, onder nadere voorwaarden, een lening sluiten voor 100% van de fiscaal vastgestelde onderhoudskosten.

'Andere' monumenten

Eigenaren van de 'andere' monumenten kunnen na invoering van het Brim via een (digitaal) formulier een aanvraag voor subsidie indienen bij de RCE. De aanvraag kan betrekking hebben op diverse monumenten. Bij de aanvraag dienen voor elk monument echter een bouwkundig inspectierapport en een periodiek instandhoudingsplan (PIP) te worden gevoegd.

Het bouwkundig inspectierapport mag niet eerder zijn opgesteld dan twee jaren voorafgaande aan het eerste jaar waarop de aanvraag betrekking heeft. Een recent inspectierapport van de Monumentenwacht voldoet uitstekend aan deze eis.

Het PIP dient in principe de volgende onderdelen te omvatten: een overzicht van de aard en omvang van de voorgenomen werkzaamheden, een omschrijving van de beoogde resultaten (bestek, besteksparagraaf of werkomschrijving), een meerjarenbegroting. In het algemeen geldt dat naarmate het werk ingrijpender is, er meer en uitvoeriger documentatie is vereist. Het PIP heeft betrekking op een periode van zes jaar.

Als een aanvraag aan de diverse vereisten voldoet, worden eerst de subsidiabele instandhoudingskosten bepaald. Dit zijn kort gezegd de kosten die nodig zijn om het monument naar behoren in stand te houden; aanpassingen, uitbreidingen en reconstructies zijn in principe niet subsidiabel.

Categorie	Subsidiepercentage	
	wel fiscale aftrek	geen fiscale aftrek
Kerkgebouwen,	55	65
kastelen, buitenplaatsen, landhuizen, molens en gemalen	50	60
overige bouwwerken	40	50

Subsidiepercentages Brim 2011

kerken: 65% over maximaal 699.999 euro
overige monumenten: 60% over maximaal 100.000 euro

Aangewezen organisaties voor monumentenbehoud
woonhuizen: 25% over maximaal 25.000 euro

Decentrale overheden
alle objecten (ook woonhuizen) 30%

Om voor subsidie in aanmerking te komen, mag nog niet met de werkzaamheden zijn begonnen. De indientermijn loopt van 15 januari tot 1 september en de subsidie wordt toegekend op volgorde van binnenkomst van de aanvragen. Deze indieningstermijn kan wijzigen: check dus altijd de laatste informatie bij de RCE. De Brim kent overigens ook mogelijkheden voor 'groene' rijksmonumenten.

Sinds 2011 kan de eigenaar die voor de Brim-subsidie in aanmerking komt, ook kiezen voor de laagrentende Restauratiefonds-hypotheek. Wat de beste keuze is voor deze eigenaar, is afhankelijk van de wensen en mogelijkheden.

De complete regeling, met toelichting en leidraad subsidiabele kosten: te downloaden op www.cultureelerfgoed.nl

De Monumentenwacht Gelderland kan adviseren en in sommige gevallen de planvorming voor een Brim-aanvraag ondersteunen.

Overige subsidies

Naast het Brim, dat uitsluitend geldt voor rijksmonumenten, bestaan er nog meer regelingen. Sommige daarvan worden uitgevoerd door de overheid (Rijk, provincies en gemeenten), andere door speciale (private) fondsen. De belangrijkste zijn hier op een rij gezet. Bedenk wel dat het nooit kwaad om, bijvoorbeeld bij uw gemeente, te informeren naar alternatieve financieringsmogelijkheden en gunstige (plaatselijke) regelingen.

1. RestauratieWijzer

Hulp en goede raad komen de snelheid van de voorbereiding en uitvoering van een restauratie alleen maar ten goede. Het Restauratiefonds biedt eigenaren daarom de RestauratieWijzer, een vorm van dienstverlening die voorziet in een persoonlijke begeleiding voorafgaand aan en tijdens het restauratieproces. De regie blijft daarbij nadrukkelijk in handen van de monumenteigenaar, maar deze weet zich verzekerd van een betrouwbare partner die over zijn schouder meekijkt. De nadruk ligt op alle financiële en procesmatige aspecten van de restauratie.

2. Provinciaal-gemeentelijke cofinanciering

Gemeentelijke monumenten komen niet in aanmerking voor rijkssubsidieregelingen. Naast het provinciale Cultuurfonds voor Monumenten, dat onder punt 3 wordt toegelicht, zijn er ook voor gemeentelijke monumenten enkele (bescheiden) tegemoetkomingsregelingen. In Gelderland wordt hierbij het principe van de cofinanciering gehanteerd. Dit houdt in dat als gemeente een gemeentelijke monumentensubsidie verstrekt, de provincie de subsidie vermeerderd. Let wel; een gemeente zonder regeling kan dus geen gebruik maken van de cofinanciering. Voor onderhoudswerk geldt een maximale provinciale subsidie van 20 procent van de door de provincie subsidiabel geachte kosten, mits de gemeente eveneens een bijdrage toekent. Het subsidiebedrag is maximaal € 5.000 en nooit hoger dan de gemeentelijke bijdrage. De ondergrens bedraagt € 750.

Voor restauratiewerkzaamheden geldt eveneens een maximale provinciale subsidie van 20 procent van de door de provincie subsidiabel geachte kosten, maar nu tot een maximum van € 50.000. Ook in dit geval is de provinciale subsidie nooit hoger dan de bijdrage van de gemeente. De provinciale subsidie voor onderzoek naar de haalbaarheid van een restauratie bedraagt maximaal 50 procent van de door de provincie subsidiabel geachte kosten, tot een maximum van € 5.000.

De verordeningen op het gebied van subsidiëring kunnen per gemeente nogal verschillen. De provinciale regeling sluit daarop aan. Het aanvraagformulier en aanvullende informatie over de regeling zijn te verkrijgen bij de gemeenten en bij de Provincie Gelderland. Aanvragen moeten worden ingediend bij de gemeente. Met de uitvoering van de werkzaamheden mag niet worden begonnen voordat de provincie over de subsidiëtoewijzing heeft beschikt. Restauratie- en onderhoudssubsidies kunnen het gehele jaar worden aangevraagd. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de Provincie Gelderland, afdeling cultuurhistorie, telefoon 026 - 359 91 11.

Om te voorkomen dat in gemeenten die zelf geen monumentensubsidies verlenen, als vanzelf ook de provinciale steun wegvalt, heeft de provincie een revolving fund voor restauraties ingesteld. Het Restauratiefonds faciliteert dit revolverende fonds. Uit dit fonds worden laagrentende leningen verstrekt voor restauraties van zowel gemeentelijke als rijksmonumenten, alsook beeldbepalende

panden. Wel moeten de restauratiekosten meer dan € 10.000 bedragen. De heer H. van de Kamp is de contactpersoon bij de Provincie.

3. Cultuurfonds voor Monumenten Gelderland

Het Cultuurfonds voor Monumenten Gelderland is speciaal bestemd voor het ondersteunen van de instandhouding van gemeentelijke en beeldbepalende monumenten. Het revolving fund heeft een beperkte omvang en het kan dus zijn dat de beschikbare gelden zijn uitgezet.

De laagrentende leningen worden verstrekt voor subsidiabel gestelde werkzaamheden bij restauraties. Rente en aflossing vloeien terug in het fonds, zodat er telkens nieuwe projecten kunnen worden gestart. Het fonds is een gezamenlijk initiatief van de provincie Gelderland, het Prins Bernhard Cultuurfonds en het Nationaal Restauratiefonds. Meer informatie op de website www.restauratiefonds.nl of bij de Provincie Gelderland, Henk van de Kamp.

4. Provinciale regeling 'Duurzame instandhouding cultuurhistorische waarden'

In speciale gevallen is het mogelijk om de instandhoudingskosten van een monument (deels) vergoed te krijgen uit de subsidieregeling 'Duurzame instandhouding cultuurhistorische waarden' van de provincie Gelderland. Deze regeling is van toepassing op breed opgezette projecten, die bijvoorbeeld betrekking hebben op het ontwikkelen van een toekomstvisie voor een beschermd dorpsgezicht of het inventariseren van historisch-geografische elementen. De regeling wordt uitgewerkt in een zogenaamd Meerjaren Investeringsprogramma Cultuurhistorie (MIC) en in een jaarlijks 'Cultuurhistorisch werkenprogramma'. Dit laatste kan onder meer onderhoud en restauratie van monumenten omvatten. Meer informatie over deze regeling is verkrijgbaar bij de provincie.

Tips voor subsidieaanvragen

Het gebeurt met enige regelmaat dat abonnees van Monumentenwacht Gelderland, zeer tot ons genoegen, het geadviseerde onderhoud laten uitvoeren, maar de daarbij mogelijke subsidie mislopen. De oorzaak is vrijwel altijd dat men niet voldoende op de hoogte is van procedures, de wijze van uitvoering, de keuze van het bedrijf dat het onderhoud uitvoert en dergelijke. Om dergelijke teleurstellingen te voorkomen, geven wij graag de volgende tips:

- Laat u in een vroeg stadium goed informeren over de hoogte van het subsidiebedrag en de voorwaarden waaronder subsidie wordt verleend. Dien uw aanvraag en gereedmelding tijdig en compleet in.
- Zorg bij restauratie - voordat u met de uitvoering van de werkzaamheden begint - niet alleen voor de noodzakelijke vergunningen (bouwvergunning, monumentenvergunning), maar ook voor de vaststelling van de subsidiabele kosten en de toekenning van de subsidie.
- Let goed op de termijnen die in de subsidieregeling of in een subsidietoekenning worden gesteld. Houd u aan de gestelde voorwaarden en/of verwijzingen naar informatiebladen van de Monumentenwacht.
- Schakel bij de voorbereiding en uitvoering deskundige bedrijven in, die bewezen ervaring hebben op het gebied van onderhoud en restauratie van monumenten.
- Zorg ervoor dat deze bedrijven ook bekend zijn met de gestelde uitvoeringsvoorwaarden. Verzuim kan gedeeltelijk of geheel intrekken van de subsidie tot gevolg hebben.
- Houd tijdens de uitvoering een goede financiële verantwoording bij; zorg voor geldige rekeningen en betaalbewijzen.
- Maak goede afspraken met de uitvoerende bedrijven over het uitvoeren van meer- en minderwerk en het verrekenen van stelposten. Overleg zonodig met de desbetreffende overheid (gemeente, provincie en/of Rijk).
- Komt u tijdens de voorbereiding of de uitvoering onverwachte problemen tegen, neem dan contact op met de subsidieverlenende overheid/instantie.

Nuttige adressen

Hieronder hebben we een aantal instanties, adresgegevens, contactpersonen en telefoonnummers samengebracht die voor monumenteigenaren in Gelderland van belang kunnen zijn. Indien u als eigenaar van een beschermd monument van plan bent te gaan restaureren of onderhoud te plegen, neemt u dan contact op met de betreffende instantie om u precies te laten informeren. Met veel vragen kunt u ook bij uw gemeente terecht.

*Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort*

Algemeen telefoonnummer 030 698 32 11

Regioservice Noord/Oost, bouwkundige consulenten:

Dhr. H.E. van der Wal en mw. A. Rood 030 698 33 11

Subsidies: 030 698 33 29

*Nationaal Restauratiefonds 033 253 94 39
Postbus 15, 3870 DA Hoevelaken
www.restauratiefonds.nl*

*Provincie Gelderland
Team Cultuur en cultuurhistorie
Postbus 9090, 6800 GX Arnhem
www.gelderland.nl*

J.A. van de Zande (programmamanager) 026 359 92 95

M.L. Koopsen (programma-adviseur) 026 359 92 17

H.T.M. van de Kamp (programma projectmedewerker) 026 359 97 91

Th.W.J. Heijdra (programma projectmedewerker) 026 359 93 04

T. Pegels (programma projectmedewerker) 026 359 93 05

Subsidieverlening/WSC

A. Hueting (subsidie-medewerker) 026 359 93 07

*Belastingdienst/Bureau Monumentenpanden 033 450 52 77
Postbus 4050, 3800 EB Amersfoort
www.belastingdienst.nl.*

*Gelders Genootschap, Bouwplanoverleg
Postbus 68, 6800 AB Arnhem*

J. Westerman (coördinator) 026 442 17 42

*Stichting Monumentenwacht Gelderland 026 339 17 07
Bezoekadres: Richtersweg 21, 6865 GD Doorwerth
www.monumentenwacht-gld.nl*

Colofon

juli 2011

Samenstelling: E.J.E. van der Grijp

*Stichting Monumentenwacht Gelderland
Postbus 13, 6865 ZG Doorwerth
Bezoekadres: Richtersweg 21, 6865 GD Doorwerth*

*Telefoon: 026 – 33 91 707
Telefax: 026 – 33 97 211
E-mail: info@monumentenwacht-gld.nl
Website: www.monumentenwacht-gld.nl*